

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/54/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617210435
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6617210435.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci starostlivosti o maloletú N. H., nar. XX. XX. XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny X., dieťa rodičov - matky D. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom X., V. F./XX a otca S. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom X., W. mieru XXXX/XX, t. č. G. G., H. XX, o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 4P/55/2017 - 38, zo dňa 23. 08. 2017, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu z r u š u j e a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal zverenia maloletej N. do jeho osobnej starostlivosti, zamietol. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresný súd uviedol, že otec maloletého dieťaťa vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nepreukázal žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by osvedčovali naliehavosť a neodkladnosť rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu tak, ako to navrhoval. Starostlivosť o maloletú mal okresný súd za zabezpečenú tým, že bola maloletá zverená do striedavej starostlivosti oboch rodičov. Naliehavosť resp. nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania navrhovaným nariadením neodkladného opatrenia nemal za preukázanú, resp. osvedčenú. Na záver zdôraznil, že dokazovanie dôvodov tvrdenia maloletej, ktorá uvádza, že nechce ísť bývať k matke do G., by bolo v rozpore s účelom neodkladného opatrenia, ktorý musí existovať v čase, keď sa o neodkladnom opatrení rozhoduje.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletej. Namietal najmä nedostatočne zistené skutočnosti, pre ktoré bol jeho návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý. Predovšetkým poukázal na to, že spolu s maloletou bol vypočutý na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, kde okrem pohovoru prebehlo aj šetrenie v jeho rodine ohľadom bytových podmienok a prostredia, v ktorom vyrastajú maloleté deti vrátane maloletej N.. Maloletá vyjadrila pranie pred pracovníčkami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, kde zdôraznila, že chce vyrastať v spoločnej domácnosti s ním a jeho terajšou partnerkou. Tieto správy ako aj vyjadrenie maloletej v rozhodnutí absentujú. Pripojil aj list napísaný maloletou, kde opätovne vyjadrila svoje pranie vyrastať v rodine s ním. Ďalším dôvodom, pre ktorý podával návrh je skutočnosť, že maloletá nastupuje do šiesteho ročníka základnej školy, a je teda neodkladne nevyhnutné zabezpečiť jej situáciu ohľadom nástupu do školy. V G. G. by do triedy chodila spolu s partnerkiným synom N., preto by prechod do nového prostredia nebol pre ňu náročný. Dosiaľ starostlivosť o maloletú zabezpečovali jeho rodičia, ako aj rodičia bývalej manželky, pretože maloleté dcéry si striedali starí rodičia v týždňových intervaloch, s tým, že keď mal on voľno, resp. zdravotné problémy, býval u svojich rodičov aj s deťmi. Uznal, že maloletá s nimi žije v spoločnej domácnosti, kde sa nachádzajú ďalšie tri maloleté deti vrátane maloletého S., voči ktorému maloletá nenahrádza starostlivosť matky o dieťa a ani iným spôsobom nie je

využívaná pri zabezpečovaní starostlivosti o neho. Žiadnym spôsobom neovplyvňuje a ani nenahovára maloletú proti matke, len rešpektuje jej pranie zostať s ním. Zdôraznil, že má za to, že by súd mal prihliadať na názor maloletej, ktorá je vo veku XX rokov a je schopná vyjadriť svoj názor a povedať kde sa cíti dobre. Uvedomuje si, že sestry týmto rozhodnutím budú rozdelené, avšak počas víkendov nie je problém, aby sa spolu stretávali, či už u neho, u matky alebo starých rodičov. K bytovej otázke poukázal na to, že doteraz žili spolu s rodinou v trojizbovom byte, ktorý mieni vymeniť za päťizbový s tým, že od októbra začne maloletý S. navštevovať detské jasle a jeho partnerka nastupuje do zamestnania. Potvrdil, že vzťahy medzi deťmi sú dobré a nie sú napäté.

3. Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

4. Dňom 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej v texte len „CMP“), ako aj zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte len „CSP“).

5. Odvolaciemu súdu bola vec predložená na rozhodnutie o odvolaní otca proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, zamietol. V prípade, ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, má podľa § 329 ods. 1 CSP umožniť protistrane vyjadriť sa k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Uvedené ustanovenie v spojení s § 331 ods. 1 CSP si odvolací súd vykladá tak, že protistrane má doručiť návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a uznesenie o zamietnutí tohto návrhu v tom prípade, ak uvažuje o zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie v zmysle, že návrhu mieni vyhovieť. Pokiaľ považuje odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne nesprávne a vzhliada dôvod pre jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie, potom doručenie návrhu a zamietajúceho uznesenia súdu prvej inštancie protistrane opakovane nemá význam, ak nie je zrejmé, či rozhodnutím okresného súdu dôjde opätovne k zamietnutiu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

6. Odvolací súd preto nepostupoval podľa § 329 ods. 1 CSP a prejednal vec bez vyjadrenia protistrany - bez vyjadrenia matky maloletej (§ 329 ods. 1 CSP) s ohľadom na účel neodkladného opatrenia ako aj skutočnosť, že matka sama podala návrh na nariadenia neodkladného opatrenia a s návrhom otca v tejto veci bola dodatočne oboznámená.

7. Odvolací súd prejednal odvolanie otca a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) s tým, že uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, nakoľko súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a uvedený nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

8. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia sa síce nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré by musel súd zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej, avšak nesmie rezignovať aspoň na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť, či nariadenie neodkladného opatrenia (ne)vyžaduje dočasnú úpravu pomerov. Vždy je teda potrebné posúdiť, či dočasnou úpravou pomerov (ne)dochádza k zásahu do základných práv jednotlivých účastníkov nad nevyhnutnú mieru, a či dočasná úprava pomerov sleduje legitímny cieľ.

9. V prípade, ak sa neodkladné opatrenie týka dočasnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloleťmu dieťaťu, resp. starostlivosti o maloleté dieťa, čo je i v tomto prípade, je potrebné starostlivo zvážiť, či dočasná ochrana subjektívneho práva rodiča - otca, nie je v rozpore so subjektívnym záujmom maloletého dieťaťa, ktorý musí byť pri rozhodovaní dominantný.

10. Odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd rozhodol bez dostatočného odôvodnenia svojho rozhodnutia, jeho rozhodnutie je preto nepreskúmateľné. Odvolaciemu súdu nie je vôbec zrejmé, na základe akých skutkových zistení a akých úvah dospel okresný súd k tomu, že otec maloletej neosvedčil potrebu dočasnej úpravy pomerov vo vzťahu k jeho maloletej dcére N.. Takéto úvahy v odôvodnení jeho rozhodnutia absentujú. Žiadnym spôsobom sa s tvrdeniami otca uvádzanými v návrhu nevysporiadal. Zmätočne uviedol, že starostlivosť o maloletú mal okresný súd za zabezpečenú tým, že bola maloletá zverená do striedavej starostlivosti oboch rodičov, napriek tomu, že z výpovedí oboch rodičov, ako aj správy kolízneho opatrovníka nesporne vyplýva, že striedavá starostlivosť dlhodobo nefunguje, maloletá bola v striedavej starostlivosti starých rodičov, a rodičia sa z X. odsťahovali, a to otec ešte v roku 2016

do G. G. a matka v roku 2017 do G.. Aj zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny X., odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zo dňa 22. 08. 2017 vyplynulo, že striedavá osobná starostlivosť nebola nikdy realizovaná v zmysle súdneho rozhodnutia, o maloleté deti sa striedavo starali starí rodičia z otcovej a matkinej strany. Z uvedeného teda vyplýva, že starostlivosť o maloletú formou striedavej starostlivosti oboch rodičov zabezpečená nie je, naopak, medzi rodičmi nastali nezhody o tom, ktorému z nich bude maloletá zverená do osobnej starostlivosti, ak v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia bolo predložené zo strany otca rozhodnutie o tom, že maloletá je prijatá do šiesteho ročníka základnej školy v G. G. (č. I. 51) a súčasne zo spisu vyplýva, že maloletá bola prijatá aj na základnú školu vo N. Z., o čom predložila matka rozhodnutia o prijatí zo dňa 22. 06. 2017 č. 2017/17 a 2017/18. Súd prvej inštancie preto vôbec neprihliadal na skutočnosť, že medzi rodičmi prebieha nezhoda o tom, komu bude maloletá do budúcnosti zverená do osobnej starostlivosti. K uvedeným skutočnostiam okresný súd nevyslovil žiadne skutkové a ani právne závery vo vzťahu k naliehavosti nariadenia neodkladného opatrenia.

11. V čase, kedy okresný súd o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodoval, nevyhodnotil vyjadrenie maloletej, a ani správu zo šetrenia pomerov v rodine otca, z ktorých vyplýva stanovisko maloletej, podľa ktorého síce chce zostať s otcom v G. G., ale súčasne je uvedené, že má rada oboch rodičov, mamu aj otca. S mamou vychádzala dobre a mala s ňou dobrý vzťah až dovtedy, pokiaľ jej otec nepovedal, aby rozmýšľala o tom, či by nechcela zostať bývať u neho v G. G., nakoľko jej mama sa sťahuje do G.. Maloletá N. doteraz žila v spoločnej domácnosti aj so svojou sestrou maloletou H., doteraz vyrastali spoločne, väčšinu času trávili spoločnými aktivitami, a preto i v tomto prípade je nutné zvážiť, či je vhodné rozdelenie súrodencov. Uvedené vyplýva i zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny X. zo dňa 22. 08. 2017, ktorá správa bola okresnému súdu k dispozícii i v čase jeho rozhodovania. Nemožno totiž opomenúť, že podľa vyjadrení matky maloletej, maloletá N. súhlasila s presťahovaním sa s matkou do G., a k zmene jej rozhodnutia došlo počas letných prázdnin, teda nejde o dlhodobé stanovisko dieťaťa. Uvedenými skutočnosťami sa však okresný súd taktiež vôbec nezaoberal. Odvolací súd uznáva, že v prípade neodkladného opatrenia sa rozsiahle dokazovanie nevykonáva, ale z obsahu spisu dosiaľ vyplýva, že pomery v rodine maloletej dočasne upravujú.

12. Napriek vyššie uvedenému záveru odvolacieho súdu o potrebe dočasnej úpravy pomerov vo vzťahu k maloletej a zabezpečením osobnej starostlivosti o dieťa zo strany jej rodičov, odvolací súd nepristúpil k zmene napadnutého rozhodnutia a k nariadeniu neodkladného opatrenia v zmysle návrhu otca, nakoľko mu je známe rozhodnutie Okresného súdu Lučenec č. k. 21P/58/2017 - 23 zo dňa 30. 08. 2017, ktorým okresný súd nariadil neodkladné opatrenie, na základe ktorého zveril maloleté deti H., a to maloletú N., ako aj maloletú H. do osobnej starostlivosti matky, a otcovi maloletých detí uložil povinnosť prispievať na ne výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona. Týmto rozhodnutím teda boli dočasne upravené práva rodičov aj vo vzťahu k maloletej N., avšak predmetné rozhodnutie dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť. V uvedenom rozhodnutí okresný súd naopak konštatoval, že mal za preukázané a osvedčené, že navrhovaná dočasná úprava v zmysle návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná vzhľadom k aktuálnej situácii, v ktorej sa maloleté deti nachádzajú.

13. Bude úlohou okresného súdu po zrušení a vrátení veci posúdiť návrh otca v zmysle ust. § 367 CMP len v prípade, ak rozhodnutie okresného súdu, ktorým boli maloleté deti dočasne zverené do starostlivosti matky nenadobudne právoplatnosť, ktorá skutočnosť tohto času nie je odvolaciemu súdu známa. Posúdi v takom prípade, či sú splnené zákonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, prešetrí pomery u maloletého dieťaťa, nakoľko tohto času nie je zrejmé, kde maloletá nastúpila na základnú školu, či v G. G. alebo v N. Z., s tým, že pri rozhodovaní bude sledovať záujem maloletej. Len v prípade, ak rozhodnutie, ktorým boli maloleté deti dočasne zverené do osobnej starostlivosti matke (dňa 30.08.2017), nadobudne právoplatnosť, návrh otca bez ďalšieho zamietne.

14. V aktuálnom štádiu konania odvolaciemu súdu neprináleží posudzovať do akej miery môže byť matka maloletej vo vzťahu k jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní úspešná, teda či rozhodnutie o tom, že maloleté deti sú zverené do osobnej starostlivosti matky neodkladným opatrením nadobudne právoplatnosť alebo nie, avšak za stavu ku dňu vydania neodkladného opatrenia okresným súdom v tomto prejednávanom prípade, sa okresný súd v zmysle § 367 CSP návrhom otca dôsledne nezaoberal, preto neostávalo odvolaciemu súdu iné ako napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, ak súčasné pomery na strane maloletej odvolaciemu súdu nie sú

známe. Aj v prípade, ak opätovne dospeje okresný súd k záveru, že zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia nie sú dané, je povinný svoje rozhodnutie náležite odôvodniť.

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnenne premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).